

Projekt pn.

**Nisko coraz wyżej - podniesienie potencjału
ekonomiczno - gospodarczego i konkurencyjności
życia w mieście**

DOBRE PRAKTYKI

**Plaster kreacji – oparcie rozwoju miasta na
partycypacji społecznej mieszkańców.**

FISZKA OPISU DOBREJ PRAKTYKI

Nazwa dobrej praktyki **Plaster kreacji – oparcie rozwoju miasta na partycypacji społecznej mieszkańców.**

Poziom 1: Skrótowy opis DP

Ogólny opis

Przedmiotem dobrej praktyki jest stworzenie przestrzeni do aktywizacji społecznej mieszkańców, zaangażowanie mieszkańców w partycypację społeczną i współdecydowanie o przyszłości własnego miasta.

Dążąc do realizacji Dobrej Praktyki powołano cztery rady eksperckie, reprezentujące sprawy mieszkańców, w ramach projektu powołano

1. **Miejską Radę Seniorów** - na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r.
2. **Młodzieżową Radę Miejską** – na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r.
3. **Spółeczna Rada ds. Dostępności** w Nisku na podstawie Zarządzenia Nr 137/2023 z dnia 28.06.2023 r.
4. **Rada Ekspercka ds. Przedsiębiorczości** - na podstawie Zarządzenia nr 178A/2022 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko

W ramach działalności Miejskiej Rady Seniorów uruchomiono Uniwersytet Seniora z ofertą zajęć dla seniorów. W ramach projektu ponadto organizowano spotkania animacyjne dla mieszkańców, szkolenia dla organizacji pozarządowych i warsztaty dla mieszkańców. Celem tych działań było aktywizowanie i pobudzanie mieszkańców do podejmowania własnych inicjatyw lokalnych, wspierania inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców i dla mieszkańców, wspieranie działań podejmowanych przez lokalne organizacje pozarządowe oraz wspieranie osób wykluczonych społecznie.

W wizji rozwoju miasta przyjęto fundamentalną zasadę partycypacji społecznej i angażowania mieszkańców w współdecydowanie o przyszłości gminy. Specyfika tego podejścia polega na tym, że decyzje dotyczące rozwoju miasta nie były podejmowane jedynie przez urzędników czy polityków, ale uwzględniając również zdanie i potrzeby mieszkańców. Przyniosło to wiele korzyści zarówno dla społeczności lokalnej, jak i dla samego miasta m. in. zwiększone zaufanie do władz lokalnych, lepsze zrozumienie potrzeb społeczności lokalnej, innowacyjność i kreatywność. Korzyści wynikające z rozwoju miasta oparte na partycypacji mieszkańców przyczyniły się do budowy lepszych, bardziej dynamicznych i równoważonych społeczności miejskich.

Metryczka DP

Data wdrożenia rozwiązania:	<ul style="list-style-type: none"> • Rada Ekspercka ds. Przedsiębiorczości – 22.09.2022r. na podstawie Zarządzenia nr 178A/2022 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko • Miejska Rada Seniorów w Nisku na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r. • Młodzieżowa Rada Miejska w Nisku na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r. • Społeczna Rada ds. Dostępności w Nisku na podstawie Zarządzenia Nr 137/2023 z dnia 28.06.2023 r.
Typ jednostki samorządowej, w której wdrożono rozwiązanie (GW, GM-W, GM, MNPP, Powiat, związek JST) – GM-W;	GM-W
Nr TERYT JST, w której wdrożono rozwiązanie (jeśli kilka jednostek – nr lidera)	1812053
Liczba mieszkańców JST, w której wdrożono rozwiązanie (dane na koniec roku poprzedzającego wdrożenie)	21 395
Nazwa podmiotu, który wprowadził innowację (był liderem w przypadku partnerstwa)	Urząd Gminy i Miasta Nisko
Adres podmiotu, który wprowadził innowację;	Plac Wolności 14, 37 – 400 Nisko
Osoba do kontaktu w w/w jednostce (imię, nazwisko);	Krzysztof Haliniak
Nr telefonu, adres e-mail osoby kontaktowej;	Tel. 15 8415 667, k.haliniak@nisko.pl
Adres strony internetowej podmiotu, który wdrożył rozwiązanie (jeśli posiada);	www.nisko.pl
Nazwy kluczowych partnerów (jeśli dotyczy; maks. 3 podmioty).	n/d

Poziom 2: Pełna prezentacja DP

Celem pełnej prezentacji DP jest umożliwienie czytelnikowi podjęcia wstępnej decyzji o ewentualnym zaangażowaniu się w proces replikacji (zapoznanie użytkownika bazy z mechanizmem działania proponowanej innowacji, procedurą jej wdrożenia oraz bilansem poniesionych nakładów i zrealizowanych korzyści).

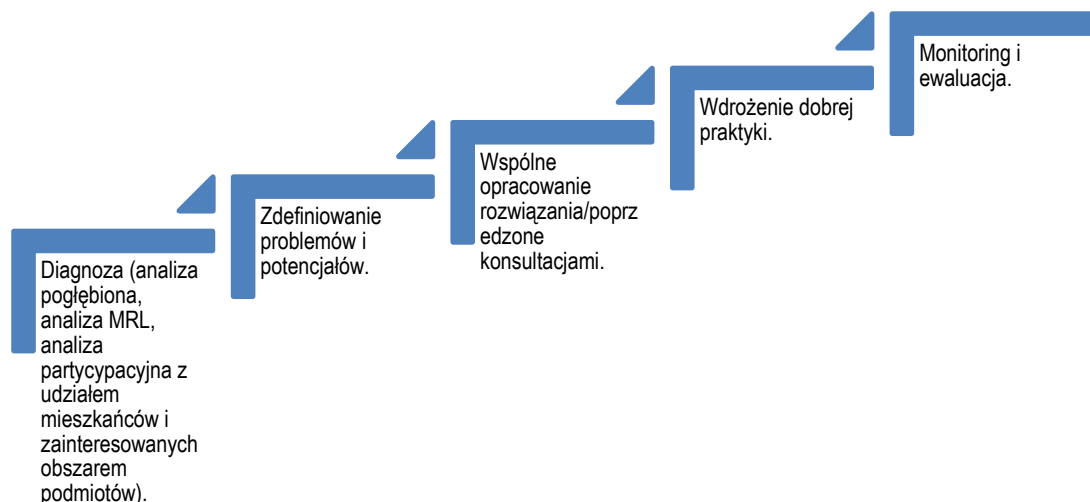
Diagnoza sytuacji „na wejściu”

Wdrożenie dobrej praktyki poprzedzone i oparte zostało o rezultaty opracowanej diagnozy, w tym analizy pogłębionej, analizy MRL oraz wniosków z analizy partycypacyjnej mieszkańców.

Wyniki diagnozy wskazały na problemy miasta w obszarze działalności społecznej mieszkańców. Objawiało się to tzw. marazmem społecznym, mieszkańcy niechętnie angażowali się w działalność społeczną. Analiza MRL wykazała, iż mieszkańcy Niska niechętnie włączali się również w różnego rodzaju organizacje pozarządowe, w tym aktywnie działając w klubach sportowych. Deficyty i potrzeby sektora zostały również przedstawione w trakcie spotkań diagnostycznych z aktywnie działającymi organizacjami. Przedstawiciele podkreślali problem aktywności członków, często zakres działań danej organizacji spoczywał na barkach garstki osób. Przedstawione problemy wynikały z ograniczonych możliwości działania organizacji, co wynikało z trudności w pozyskiwaniu środków na prowadzoną działalność statutową, problemów ngo w generowaniu dochodów umożliwiających aktywne działanie. Diagnoza opracowywana w ramach PRI wykazała natomiast bardzo niski poziom partycypacji społecznej mieszkańców w procesie strategicznego rozwoju gminy. W gminie nie wdrożono zasad związanych z partycypacyjnym podejściem do zarządzania gminą. W trakcie debaty, seniorzy wskazywali na potrzebę zwiększenia działań kierowanych do tej grupy. Podkreślali potrzeby organizacji różnego rodzaju szkoleń związanych z „aktywnym życiem”, zdrowym odżywianiem, jak również różnego rodzaju formy spędzania wolnego czasu w grupie seniorów. Obecna oferta zajęć kulturalnych kierowana była w głównej mierze do dzieci i młodzieży. Skierowanie działań w stronę seniorów wynikało również z danych statystycznych, z każdym rokiem rośnie liczba osób w tej grupie mieszkańców. Ostatnim elementem była zdecydowanie ograniczona oferta spotkań, zajęć dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, m.in. osób niepełnosprawnych. Przed wdrożeniem dobrej praktyki miasto miało ograniczone możliwości organizacji i prowadzenia działań aktywizacyjnych, bowiem nie dysponowało do tego zapleczem. Służyły temu jedynie doraźne spotkania na salach urzędu miasta, sali kinowej, czy sali w muzeum CHIT. Jednocześnie nie prowadzono działań aktywizujących, pobudzających mieszkańców do „samodecydowania”, czy aktywności społecznej. Realizacja przedsięwzięcia wynikała również z deficytów i potrzeb zgłoszonych przez lokalne organizacje pozarządowe, które miały usprawnić proces prowadzenia przez nich działań i zaktywizować mieszkańców.

W procesie opracowania i wdrożenia dobrej praktyki zastosowano przyjęty schemat opracowania i wdrożenia dobrej praktyki:

1. Diagnoza (analiza pogłębiona, analiza MRL, analiza partycypacyjna z udziałem mieszkańców i zainteresowanych obszarem podmiotów).
2. Zdefiniowanie problemów i potencjałów.
3. Wspólne opracowanie rozwiązania/poprzedzone konsultacjami.
4. Wdrożenie dobrej praktyki.
5. Monitoring i ewaluacja.

Opis przedsięwzięcia i procesu jego wdrożenia

Kluczową inicjatywą podjętą przez Gminę i Miasto Nisko mającą na celu rozwój miasta poprzez partycypację mieszkańców było utworzenie rad społecznych.

- 1) Powołano do działania Radę Ekspertką ds. Przedsiębiorczości w dniu 22.09.2022r. na podstawie Zarządzenia nr 178A/2022 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko. Rada składa się z 13 członków, a nadzór nad Zespołem sprawuje Przewodniczący Rady. Do zarządzania sporządzony został Regulamin Rady Ekspertkiej ds. Przedsiębiorczości, który określa organizację, cel oraz zadania członków. Jej kluczową rolą jest promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz poprawa warunków dla biznesu.

- 2) Następnie powołano Miejską Radę Seniorów w Nisku na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r. Rada składa się z 15 członków, nadzór nad Zespołem sprawuje Przewodniczący Rady. Zadania Miejskiej Rady Seniorów mają na celu zapewnienie godnego i aktywnego życia dla osób starszych w mieście, promowanie ich udziału w życiu społecznym oraz reprezentowanie ich interesów przed władzami miejskimi. Została także powołana Młodzieżowa Rada Miejska w Nisku na podstawie Uchwały z dnia 5 października 2022 r. Rada składa się z 10 członków, nad którymi nadzór sprawuje Przewodniczący Rady.
- 3) Młodzieżowa Rada Miejska dąży do aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu społecznym, reprezentowania ich interesów oraz promowania wartości takich jak partycypacja obywatelska, tolerancja i aktywność społeczna.
- 4) Jako ostatnia została Powołana Społeczna Rada ds. Dostępności w Nisku na podstawie Zarządzenia Nr 137/2023 z dnia 22.06.2023 r. Rada liczy 8 członków i nadzór nad nimi sprawuje Przewodniczący Rady. Rada Dostępności ma za zadanie dbać o sprawy związane z dostępnością i integracją osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, gospodarcze i publiczne.

Doskonałym sposobem na zaangażowanie mieszkańców i tworzenie więzi społecznościowej była organizacja spotkań animacyjnych. W dniu 16.02.2023 r. odbyło się Spotkanie „Przy pączku” skierowane do niżańskich Seniorów. Celem organizowanego spotkania była aktywizacja społeczna Seniorów i animacja w kierunku tworzenia wspólnych działań w ramach polityki senioralnej Gminy i Miasta Nisko.

Kolejnym spotkaniem zainspirowanych przez Miejską Radę Seniorów było spotkanie pt. „Świadectwo Życia Ks. Abp. Ignacego Tokarczuka”. Celem spotkania było zachęcenie uczestników do refleksji nad własnym życiem i działaniami, a także do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i duchowym.

W dniu 22.03.2024 r. odbyło się spotkanie pn. „Zdrowy i bezpieczny Senior” z inicjatywy Miejskiej Rady Seniorów. Dla seniorów przygotowano szereg bezpłatnych badań medycznych, szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz zdrowego stylu życia, które mogą mieć duży wpływ na ich zdrowie i ogólne bezpieczeństwo.

W dniach 3-7 lipca 2023 r. Niżańskie Centrum Kultury „Sokół” organizowało Wakacyjne Warsztaty Rysowania Mangi. Wydarzenie zainspirowane było przez Młodzieżową Radę Miejską, które miało na celu wzmocnić zaangażowanie młodzieży w społeczność, rozwijając ich umiejętności komunikacyjne, kreatywność, zdolności problemowe i poczucie własnej wartości.

W dniach 17-21 lipca 2023 r. kolejnym spotkaniem organizowanym przez Niżańskie Centrum Kultury „Sokół” były Wakacyjne Warsztaty Rysunkowe. Spotkanie także zainicjowała Młodzieżowa Rada Miejska w Nisku.

Kolejne spotkanie animacyjne zasugerowane przez Młodzieżową Radę Miejską odbyło się 27.10.2023 r. Wydarzenie dotyczyło Nocy Horrorów, które zostało zorganizowane przez Niżańskie Centrum Kultury „Sokół”.

W dniu 25 kwietnia w Regionalnym Centrum Edukacji Zawodowej w Nisku odbyły się Niżańskie Targi Kariery. Celem organizowanych targów była promocja lokalnych firm z terenu powiatu niżańskiego i stalowowskiego, ale również umożliwienie uczniom szkół niżańskich zapoznanie się z ofertą pracy lokalnych firm.

W dniu 14.09.2023 r. odbyło się spotkanie animacyjne pn.: „Promocja produktu elementem rozwoju lokalnej przedsiębiorczości - wymiana doświadczeń i dobrych praktyk z uczestnikami sieci wymiany doświadczeń”. EMPIRIE stwarzają okazję do konsultowania swoich działań w szerszym gronie. Dają możliwość spojrzenia na problem z innej perspektywy, a także oceny podjętych działań przez inne osoby. Pozwalają na twórcze wykorzystanie doświadczeń innych miast.

W dniu 01.12.2023 r. odbyło się spotkanie animacyjne dotyczące stworzenia aplikacji multimedialnej. Podczas warsztatów uczestnicy wspólnie zajęli się tworzeniem interaktywnej mapy turystycznej i rowerowej z dbałością o dostępność Gminy i Miasta Nisko dla wszystkich mieszkańców. Dzięki pomysłom i zaangażowaniu uczestników, udało się zgromadzić cenne informacje o zabytkach, obiektach historycznych, turystycznych oraz kulturowych, które wzbogacą ofertę turystyczną Gminy Nisko.

17 kwietnia 2024 roku w NCK „Sokół” odbyła się wyjątkowa Debata Oksfordzka w ramach spotkania animacyjnego. Głównym celem tegorocznej Debaty Oksfordzkiej było prowadzenie dyskusji na temat: "Dalsza integracja europejska jest korzystna dla mieszkańców Podkarpacia (w kontekście miast Stalowej Woli i Niska)."

W dniu 25.04.2024 r. odbyło się ostatnie spotkanie animacyjne pn. „Survival w pigułce”. Celem spotkania była nauka konkretnych umiejętności przetrwania, jak i rozwijanie szerokiego spektrum kompetencji osobistych i społecznych.

W zakresie inicjatyw społecznych Stowarzyszenie Żeglarskie Jacht Klub Nisko przeprowadziło szkolenie żeglarskie dla 14 dzieci. Nabyte umiejętności przyczyniły się do rozwoju fizycznego dzieci oraz kształtowania umiejętności aktywnego i bezpiecznego spędzania wolnego czasu. W dniach 1-2 lipiec 2023 r. Stowarzyszenie Żeglarskie Jacht Klub zorganizowało dwudniowe re-

gaty na Zalewie Podwolina. Wydarzenie to miało na celu promocję zdrowego trybu życia, integrację społeczną, edukację morską, świadomość ekologiczną i wsparcie dla lokalnych talentów. W ramach Uniwersytetu Seniora zostało przeprowadzonych 8 spotkań:

- 19.05.2023 r. Pszczoły i ich znaczenie w przyrodzie.
- 24.08.2023 r. Sportowy senior.
- 17.10.2023 r. Senior w Internecie.
- 24.10.2023 r. Styłowy senior.
- 23.11.2023 r. Zioła dla seniora
- 12.12.2023 r. W świątecznym klimacie – tradycje bożonarodzeniowe.
- 07.03.2024 r. Warsztaty scrapbookingu „Kartka Wielkanocna”
- 11.03.2024 r. warsztaty kulinarne „ Wielkanocne potrawy”

W ramach rozwoju lokalnego dziedzictwa kulturowego i własnych potencjałów zrealizowano dwa przedsięwzięcia pn.: „Integracja poprzez rękodzieło” oraz „Dziedzictwo kulinarne”. Zakupiono i przekazano wyposażenie do prowadzenia warsztatów rękodzielniczych i kulinarnych Partnerom Projektu, którymi zostały koła gospodyń wiejskich i lokalne stowarzyszenia. Otrzymany sprzęt służył będzie do tworzenia nowej oferty spędzania czasu wolnego, poprzez organizację zajęć rękodzielniczych i kulinarnych dla mieszkańców. Celem jest również promocja produktu tradycyjnego i lokalnego z terenu gminy i miasta Nisko, zarówno z zakresu rękodzieła i produktów kulinarnych. Realizacja przedsięwzięć ma stanowić ponadto formę zachowania produktów rękodzielniczych i kulinarnych dla przyszłych pokoleń mieszkańców gminy, zachowując integrację międzypokoleniową.

Ocena rezultatów wdrożenia przedsięwzięcia

Ocena efektów / rezultatów wdrożenia odbywa się na dwóch etapach:

- ocena wewnętrzna: ocena wewnątrz struktury organizacyjnej jednostki wdrażającej, w tym przypadku Urzędu Gminy i Miasta Nisko,

- ocena zewnętrzna: ocena dokonywana w oparciu o monitoring i konsultacje z Radą Ekspercką ds. przedsiębiorczości, Miejską Radą Seniorów, Młodzieżową Radą Miejską, Społeczną Radą ds. Dostępności, Stowarzyszeniem Żeglarskim Jacht Klub Nisko, Kołami Gospodyń Wiejskich, Miejską Biblioteką Publiczną w Nisku, organizacjami pozarządowymi.

Nakłady poniesione na pilotażowe wdrożenie

Nakłady poniesione na wdrożenie rozwoju miasta na partycypacji mieszkańców :

Jednorazowe nakłady na zakup:

- wyposażenie Kół Gospodyń Wiejskich i Stowarzyszeń.
- szkolenia żeglarskie, Wakacyjne Warsztaty Rysowania Mangi, Wakacyjne Warsztaty Rysunkowe

Bieżące wydatki:

- wynajem sali
- catering

Pozostałe elementy zostały zrealizowane bez kosztowo.

Zalecenia dla podmiotów zainteresowanych wdrożeniem

Rozwój miasta oparty na partycypacji mieszkańców, który ma na celu angażować społeczność lokalną w proces podejmowania decyzji dotyczących planowania, rozwoju i funkcjonowania miasta, wymaga solidnego podejścia i współpracy wielu interesariuszy. Zalecenia, które mogą być pomocne w tym procesie to:

- **Otwarte spotkania i dyskusje publiczne:** Regularnie organizowane spotkania publiczne, gdzie mieszkańcy mogą spotykać się z urzędnikami miejskimi, przedstawicielami władz oraz innymi mieszkańcami, aby dyskutować o kwestiach związanych z rozwojem miasta, zgłaszać propozycje i dzielić się opiniami.
- **Ankiety i kwestionariusze:** Przeprowadzanie regularnych ankiet i kwestionariuszy online lub offline, aby zbierać opinie i preferencje mieszkańców dotyczące różnych aspektów życia miejskiego, takich jak transport, infrastruktura, zieleń miejska czy kultura.
- **Przestrzeń do udziału online:** Zapewnienie mieszkańcom możliwości udziału w dyskusjach i podejmowania decyzji poprzez platformy internetowe, fora dyskusyjne, aplikacje mobilne czy grupy społecznościowe, co umożliwi udział także tym, którzy mają ograniczoną dostępność na spotkania stacjonarne
- **Monitoring i ewaluacja:** Regularne monitorowanie i ewaluacja działań podejmowanych w ramach partycypacji społecznej, aby ocenić ich skuteczność, identyfikować obszary do poprawy i dostosowywać strategię działania do zmieniających się potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

Rozwój miasta oparty na partycypacji mieszkańców wymaga zaangażowania i współpracy wszystkich zainteresowanych stron, ale może przynieść wielkie korzyści zarówno dla władz jak i mieszkańców Gminy.

Praktyczne porady odnośnie sposobu rozwiązania potencjalnych problemów:

- Budowanie zaufania poprzez transparentność, otwartość i uczciwość w działaniach władz miejskich. Regularne informowanie mieszkańców o postępach, podejmowanych decyzjach i sposobie wykorzystania ich opinii.
- Stosowanie zasady równości i inkluzji, zapewniając równy dostęp do głosu dla wszystkich mieszkańców.
- Stworzenie mechanizmu gwarantującego, że opinie mieszkańców są rzetelnie brane pod uwagę w procesie podejmowania decyzji. Może to obejmować formalne procedury konsultacji, raportowanie wyników partycypacji oraz wyjaśnianie, jak opinie społeczności wpłynęły na podejmowane decyzje.

Poziom 3: Załączniki – Dokumentacja wdrożenia przedsięwzięcia (zdjęcia, materiały wideo, prezentacje, wzory dokumentów i procedur, itp.) – będzie podlinkowana do opisu dobrej praktyki.

Opis dokumentu / materiału	Link lub nazwa załączonego pliku
1) Zarządzenia nr 178A /2022 Burmistrza Gminy i Miasta Nisko	http://fundusze.nisko.pl/index.php/pl/dobre-praktyki-pl
2) Uchwała z dnia 5 października 2022 r.	http://fundusze.nisko.pl/index.php/pl/dobre-praktyki-pl
3) Uchwały z dnia 5 października 2022 r	http://fundusze.nisko.pl/index.php/pl/dobre-praktyki-pl
4) Zarządzenia Nr 137/2023 z dnia 28.06.2023 r.	http://fundusze.nisko.pl/index.php/pl/dobre-praktyki-pl